

KANADSKÉ LISTY

No.5., Vol.9
May-květen 1975.

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

Monthly publication in Czech language with the following aim: to help in the adjustment to the Canadian way of life and to preserve all positive values of Czech and Slovak heritage.

Informační měsíčník "Klubu nových", jehož cílem je poskytovat všeobecně užitečné informace, aby zapouštění kořínků v novém prostředí bylo pokud možno bezbolestné.

Zprávy z Kanady: Obavy, že komunistická expanse na Dálném východě bude pokračovat, vyjádřil jasně náš komentátor Lubor Zink; torontský "Sun" přinesl 2. 5. jeho úvodník "Vietnam je jenom začátek" a 14. 5. jiný úvodník pod nadpisem "Na řadě: Laos, Korea, Burma atd." Ranník "Sun" se mimochodem přestěhoval do zbrusu nového "hlavního stanu": 333 King St. East, Toronto - tel. 360-8211. -- A. Solženicyn je t.č. v Kanadě; podle zpráv denního tisku jednal s realitními kanceláři a chce koupit dům v blízkosti města Peterborough, Ont. Tamní Trent Universita mu prý již nabídla mimořádnou profesuru. Jeho žádost o stálý pobyt v Kanadě se nejspíš bude posuzovat se stanoviska jeho amerického občanství. -- V Torontě se nedávno konala velká výstava výrobních strojů a náčiní v celkové hodnotě asi \$100 milionů. Jeden z největších stánků měl krajan J. Havlík z Cambridge-vystavoval soustruhy, frézky, vrtačky a pod. stroje v hodnotě \$250.000. -- Odborový svaz elektrikářů v Torontě zajistil svým členům hodinový plat \$13.29. -- Ontario Place v Torontě je otevřeno od 17.5.; biograf Cinesphere je vysoký jako šestipatrový dům a hudební programy v amfiteátru začínají vždy v 8. hod. večer. -- Státní tajemník, Hon. H. Faulkner, potvrdil, že objevitel Kanady John Cabot nebyl Angličanem. Jmenoval se původně Giovanni Cabotto, byl to Ital, pocházel z Benátek a plavil se po světových oceánech ve službách angl. krále Jindřicha VIII. -- Na rohu silnic 401 a Dixie Rd. se staví mamutí sportovní komplex, jehož ředitelem má být známý hokejista Gordie Howe se svými dvěma syny. Středisko má stát \$4.5 milionu a plány vypracoval arch. J. Parkins. Město Mississauga projektem nesmírně získá. -- Ve zvláštní hromadné akci přijme Kanada 5.000 uprchlíků z Jižního Vietnamu; odhaduje se, že program bude stát asi \$12 milionů. -- Přes všechny obtíže na olympijském staveništi v Montrealu, je o losy olympijské loterie takový zájem, že v zářijovém slosování budou tři hlavní výhry /po \$1 milionu/, tři další výherci dostanou po \$500.000, tři po \$250.000, devět po \$100.000 a dvanáct po \$50.000. Celkem vyhraje 90.000 osob značný obnos: celých \$28.9 milionu. Losy jsou po \$10. -- Nejnovější etnickou publikací v Torontě je makedonský týdeník "Svetayna". Je známým faktem, že Makedonci vlastní v oblasti Metro Toronto přes 3.000 restaurací. -- Náš Ota Hora řídil nedávno úspěšně-na ottawské střední škole Gloucester- diskusní seminář o Sov. svazu. Oba ottawské listy přinesly jeho dopisy redakci týkající se událostí v Jižním Vietnamu. -- Naší zmínkou o možných čs. žadatelích o pol. asyl během Olympiády jsme chtěli-nechtěli zavrtali do vosího hnízda.. Předně: Kanada nepodepsala konvenci o uprchlících, ale má na své půdě kan. korespondenta Vysokého komisaře SN pro uprchlíky - adresa: U.N. High Commissioner for Refugees, Office of the Correspondent for Canada, 55 Parkdale Ave., Ottawa, Ont. - K1Y 4G1. Vedoucím kanceláře je p. J. B. Lanctot. Dále: když někdo požádá o pol. asyl, posuzuje se jeho žádost jako žádost o stálý pobyt /permanent admission/; žadatel je předvolán před zvláštní komisí /Special Inquiry/- během jednání má k dispozici překladatele a vlastního poradce /Counsel/- to může být právník, ale někdy je lepší kněz nebo přítel. Předsedající imigrační úředník vždy nařídí deportaci, ale současně upozorní žadatele, že se může okamžitě odvolat a má právo jedním ze tří způsobů zapůsobit ve svůj prospěch na Immigration Appeal Board v Ottawě /či jinde/. V ideálním případě dokáže žadatel z Československa, že má oprávněné obavy z persekuce, kdyby se znovu ocitl na čs. půdě. Vyšší úředník fed. ministerstva imigrace p. N. Costy, kterého někteří z našich čtenářů znali jako visového úředníka ve Stockholmu, podává tuto definici uprchlíka: "Refugees are people who have fled their homeland and cannot return for fear of persecution on political, religious or other grounds." Naším krajským organizacím a vlivným jednotlivcům se naskytá vzácná příležitost přesvědčit fed. ministra imigrace a jemu podřízené orgány, že osobám vráceným do dnešního Československa skutečně hrozí vážné nebezpečí persekuce; jak důležitý je tento moment víme z nedávného případu kuchaře z čs. lodi, který "odskočil" v Montreálu: žadatel měl dojem, že představy předsedajícího imig. úředníka o dnešní situaci v ČSSR, byly při nejmenším naivní. Další komplikace byla v tom, že si zmíněný kuchař vybral za poradce právníka, kterému prý v kanceláři na stěně visel velký portrét Lenina! Kdyby Imm. Appeal Board žádost žadatele o stálý pobyt zamítnul, lze se obrátit na 20ti-členný parlamentní výbor, v kterém jsou: za liberály-fed. poslanci P. Stollery, J. Olivier, R. Dupont, G. Parent, M. MacGuigan, A. Portelance, Wm. Rompkey, pí Ursula Appolloni.

L.Condon a A.Nicholson; za konservativce- Wm.Skoreyko, L.Alexander, J.Epp, J. Fraser, B.Friesen, H.Johnston a W.Ritchie; za stranu NDP-A.Lee a D.Orlikow; za stranu Social Credit-Ch.E.Dionne. Tento parlamentní výbor doporučil v r.74 fed.ministrovi imigrace, aby udělil povolení k pobytu 17.443 osobám, které měly být deportovány. -- Pí B.Frumová prohlásila v rozhl. programu "As It Happens" na CBC, že sev.Vietnamci osvobodili Jižní Vietnam; dr.M.Skála jí napsal, že nemá pravdu a dodal, že je podivné, že obyvatelé z Jižního Vietnamu neutíkali vstříc svým "osvoboditelům", ale pryč od nich. -- Od 1.4.75 má Toronto díky let.společnosti SWISSAIR - přímé spojení s Curychem! Každý den v 7.55 hod. večer startuje letoun DC-10 na cestě do Evropy, se zastávkou v Montréale; za 7 a půl hodiny přistane letoun na letišti Klotten u Curychu. SWISSAIR nyní létá do 58 zemí a jeho flotila letadel je jednou z nejmodernějších na světě. Naši čtenáři mohou dostat další podrobnosti o letecké lince Toronto-Curych u své cestovní kanceláře nebo na č. 364-3361. -- V Québeu vydalo Odborové sdružení učitelů /CEQ/ prvomájovou příručku, která se hemží marxistickými frázemi a mluví o "nutnosti rozbít kapitalistický systém"; doporučuje seznamovat quebecké žáky se životem v "lidové Číně a ostatních socialistických zemích". Novináři to většinou odsoudili, stejně jako prov.ministr školství Cloutier a premiér Bourassa. Redakce dostaly spousty protestních dopisů čtenářů. Přesto je otřesené, že se vůbec něco takového mohlo publikovat a distribuovat do škol! -- Dr.V. Krajina intervenoval přímo u prov.ministra přírodních zdrojů v Britské Kolumbii, aby nedovolil vykácení 290 stop vysokých Douglasových jedlí poblíž Voss Lake v severní části ostrova Vancouver; jde o nejvyšší stromy v Kanadě. -- Dubn.číslo "MacLeans" přineslo článek o S.Struhárovi, který pracuje jako svářeč v osadě Mica Creek, B.C.; jeho žena a dvě dcery odjely v prosinci 1973 na návštěvu do Bratislavy. Čs. úřady je zřejmě považovaly za navrátilce /amnestie vypršela 31.12.73/ a odmítají je pustit zpět do Kanady. Nepomohlo, že obě dcery měly kanadské pasy; mladší dcera Jana se dokonce narodila v Torontě. -- Západoněm. investoři koupili tisíce akrů půdy v okolí kan. hlavního města. -- V Torontě má žít na 20.000 dětí, které nechodí do školy-jejich rodiče jsou ilegální residenti a bojí se odhalení; jde hlavně o osoby z Ecuadoru, Colombie, Uruguaye a pod--Kanadský poradní sbor pro multikulturní záležitosti zřídil zvláštní výbor pro etnický tisk a hromadné sdělovací prostředky /Ethnic Press and Mass Media Committee/; předsedou se stal p.B.Dragasevich, místo-předsedou dr.J.Kirschbaum, jednatelem M.L.Owaisi a členy: M.Plawink, Rev.P.Gaida, Mrs.V. Andre a H.Leuteritz. -- O'Keefe Centre prezentuje od 16.do 21.6. pásmo z nejslavnějších světových operet. Tel. 366-8484.

Svobodný svět: Záp.-něm. tisk připomněl, že gen.Gehlen napsal ve svých pamětech v r. 1971, že USA ponechají Jižní Vietnam na pospas svému osudu; důrazně však varoval, že takový krok způsobí Americe nedozírné škody. Gehlen předpověděl, že SSSR se dostane blízko k svému cíli, jímž zůstává: snaha o naprostou izolaci Ameriky od jejích přátel a spojenců /"The Service", str.343/.. Čtyřspřeží kladrubských běloušů vedené J.Kocmanem se zúčastnilo Royal Windsor Horse Show v Anglii. -- Země Spojeného evr.trhu mají přebytky masa a másla a nabídky je "za babku" SSSR; např. NSR vyveze 30.000 novězího masa za DM 1.54 za kg, zatímco hospodynky v NSR musí za 1 kg zaplatit DM 7.4! Drý je to v zájmu stability cen v záp.Evropě.. -- Levicově zaměřený prof. vys.školy výtvarného umění v Hamburku J.Hiltmann obsadil s 20ti komunistickými radikály jednu z universitních budov a vyvolal zmatek ve vyučování po celém kampusu. /Náš dopisovatel nám sdělil, že prof.Hiltmann dostal státní cenu DM 10.000 za plastiku "Výtrus slona"-Elefantenkot./ -- Radio Svob.Evropa a Radio Liberty plánují rozšíření programů v 19ti jazycích za Železnou oponu a požádaly am.kongres o fondy ve výši 65 milionů. -- Jedním z nejlépe organizovaných kibuců v Izraeli je "Kefar Masaryk", pojmenovaný po TGM. Čítá 300 členů a nachází se nedaleko Haify. -- Podle Reutersa prozradil gen.-major Šejna Američanům už na jaře r.68, že podle plánů vypracovaných v Moskvě zmocní se portugalské komunisty klíčových posic v armádě v r. 1976 a vlády v celé zemi v r. 1977. -- Býv.maďarský primas, kardinál Mindszenty, byl pohřben za velké účasti věřících v basilice Mariaszell v Rakousku. Bylo mu 83 let. Nad rakví promluvil holandský kněz; zdůraznil jeho nesmiřitelný postoj vůči světovému komunismu a jeho zklamání, když ho v únoru 1974 dnešní papež zbavil úřadu maďarského primase. -- List "Washington Post" přinesl 25.4. úvahu na téma "Dubček a evropská bezpečnost". -- Čs.velvyslanec ve Washingtonu, p.Dušan Spáčil, odchází koncem května t.r. -po třech letech- na jiné působiště. -- Rada svob.Československa poslala v dubnu zvláštní memorandum vládám v Norsku, v Anglii a v Itálii, týkající se současné situace ve střední Evropě a zvláště v Československu. Memorandum podepsali: R.Fraštáček jako předseda Zastupitelstva a M.Povolný jako předseda výkonného výboru. -- Do Vídně přijela v dubnu početná sovětská delegace /hlavně vojáci/, aby u pomníku RA připomněli rakouským občanům 30.výročí "osvobození"; naši ve Vídni této příležitosti využili: polepili náměstí a přilehlé ulice protestními letáky a navíc je rozdávali všem účastníkům manifestace a kolemjdoucím. Akci našich organizoval B.Doubek. -- Čs.poradní sbor v záp.Evropě rozšířil ve svobodném světě i za Železnou oponou 20.000 dvoubarevných mapek znázorňujících, kolik milionů evropských národů uvrhl Sov.svaz do svého poddanství a kolik dříve svobodných zemí si podmanil.

Nebude škodit, když si naši čtenáři přečtou, jaké potíže měl v Torontě slovenský kraján, který se přistěhoval v roce 1923:

POČÁTKY ČESKOSLOVENSKÉHO ŽIVOTA V TORONTE

Když jsem v oktobru roku 1923 přišel do Toronta, chtěl jsem se seznámt s našimi krajany. Proto jsem požádal některé časopisy, jako New Yorkský Deník, Slováka v Americe a Hlasatel z Chicaga, aby mi poslali adresy našich krajanů v Torontě, Ont. Najbližší adresu jsem dostal do Port William, Ont. To ma neuspokojilo. Opat jsem se obrátil na místní anglické časopisy "Daily Star" a "Evening Telegram." Odpověděly mi, že Small Czechoslovakian Neighborhood je na Gilthead Place, South of 57 King St. E.

Najbližšího sobotu poobede vyhledal som tú uličku. Vzal som si to od domu do domu, aby som nič nevynechal. Bol som prekvapený, keď som tam našiel Macedončanov, Bulharov, väčšinou to starosťaslikov, ale o čechoslovákov nikto nič nevedel.

Priešli tri mesiace. V roku 1924 začali naši krajania prihádzať do Toronta a do konca roku nás tu bolo asi tisíc.

Práve bolo dosť. Priehodili stule noví prisťahovalci, ktorí sa väčšinou usadzovali po mestách. Naši krajania sa do veľkometrskeho života, v mori cudzieho ruchu, ťhkovne vžili.

V máji roku 1927 bola v Torontě založená odbočka montrealského Československého podporného spolku s triciatistí členmi. Tento spolok nspomínal prv krajanuskú tanečnú zábavu v Torontě, dňa 7. augusta 1925, v polskej osadnej hale na Wolseley Street, za číastu 250 krajanov. Boli prítomní iba 4 ženy, pretože manželky začali už neskoršie prichádzať za svojimi mužmi. Avšak koncom roku, keď Československý podporný spolok pripravil slávnostnú zábavu, v tej samej miestnosti, bolo už prítomno 35 žien. Naši mladenci už nemuseli tančať jedon s druhým, ako to bolo na prvej zábave.

Kok 1927 bol pre nás v Torontě rokom historickým, pretože sa nás živni natoľko rozvíjeli, že v druhej polovici t. r. boli tu založené 3 ďalšie odbohy krajanuských amerických spolkov, Slovenská Liga, Prvá slovenská katolícka jednota a slovenský katolícký "Sokol." Život sa stával čím ďalej ťhlejším. 7. februára 1928 Čsl. podpor. spolok zahral prvé divadelné predstavenie. Po tomto divadle začaly aj iné krajanuské spolky pripravovať divadlá a zábavy. V tomto roku boli v Torontě založené ďalšie spolky jako, Grécke katolícka jednota, Pensilvánska slovenská katolícka jednota, Slovenský robotnícky spolok, ktorý založil J. Huska a ktorý začal vydávať prvý slovenský časopis v Torontě, zvaný "Robotnícke slovo." Redaktor investorom do tohoto časopisu celú svoju mzdu, avšak po jeho dvojročnej práci bol jeho následníkom vytlačený a všetkých nárokov pozbavený. Tu sa uplatnilo porokadlo: "Urob komu dobre, on ťa za to kopne!"

28. októbra 1928 Čsl. pod. spolok, Slov. rob. spolok a Slov. Liga usporiadali prvú čechoslovenskú oslavu v Torontě, ktorá sa dobre vydarila. Spoločného pohodu zúčastnilo sa na tristo krajanov, ktorí niesli veniec k pomníku neznámeho vojaka pred City Hall. Vtedy sa po prvýkrát miestne časopisy rozpisali počkvalne o čechoslovákov. O tento morálny výsledok sa pričínili vtedajší konzul Rya.

V decembri 1929 nás napadlo, či by sme si nemohli založiť školu pre naše deti, ktorých pribúdalo jako hribov po dažďoch. Gustav Prístupa pochodil po všetkých čechoslovenských rodinách a za pomoci Karla Burka založil prvú čechoslovenskú školu v Torontě. České oddelenie bolo otvorené 18. januára 1930 pod riadením G. Prístupa v miestnosti Memorial Institute, 690 Richmond St. W. Učiteľkou bola sléčna Čechová. Slovenskú triedu si vzal na starosť M. Pavlík a bola založená 15. februára 1930 v tej samej budove iba v inej miestnosti. Bolo 22 slovenských žiakov a učil ich Ján Strieček za pomoci jeho dcery Anny. 7. marca 1930 táto spoločná škola usporiadala v Church of All Nations oslavu Masarykových narodenín. 28. januára 1930 bol v Memorial Church na Richmond a Tecumseth pripravený spoločný večierok na zakľúčenie prvej školskej sezóny.

V septembri 1930 hola škola opat otvorená v Church of All Nations a znovu ju riadil M. Pavlík. Pretože česká učiteľka sléčna Čechová odišla za prácou, zostala len slovenská škola, kde vyučovala veľmi vzdelaná sléčna Štefanovičová. Niekteré české deti navštevovali túto školu. Na povrch narodenín prezidenta T. G. Masaryka dňa 7. marca 1931 pripravila škola divadelné predstavenie "Zlaté srdce." S radostou som sa díval na tvare našich umielníkov, ktoré s úsmevom pozorovali hrú, ktorú ich deti tak znamenite previedli. Na zakončenie školskej sezóny bol pripravený večierok pre deti v Church of All Nations dňa 16. júna 1931.

22. septembra t. r. bola škola otvorená v Church of All Nations a vyučovala opat sléčna Štefanovičová. Ale v tom čase trvajúcej depresie rodina nemohla plateného učiteľa vydržovať. Učiteľke Štefanovičovej sa v decembri naskytla práca v Montreali, preto odišla a naša škola s 28 žiakmi zostala od začiatku roku 1932 bez učiteľa. Hovorilo sa, že v Torontě je 4 tisíc čechoslovakov organizovaných v ôtnástich spolkoch a prečo nenašliť za učiteľa kto by z tých škôl vzal si tú učiteľskú zodpovednosť na seba. Každý sa oháňal v tom čase jestravujúcej politikej trenie, ktorá i tých najlepších pracovníkov znechačovala. A tak naša škola v Torontě zapadla. Až konečne G. Prístupa, v číenci Čsl. telocvičnej jednoty Sokol, školu zreorganizoval a od tej doby naše deti čerpajú v nej národné povedomie. V poslednej dobe dobrovoľními učiteľmi boli sestry L. Jakšová a A. Hanová, pracovníce v ústrednej kancelárii Československého národného združenia a brat P. Hlavík.

Keďže som chcel najprv podať zprávu o škole od doby jej vzniku až po dnes, nemohol som sa započkvať ostatnými složkami nášho verejného života. Vraciam sa preto k nim ako furmou pre druhú polovicu svojej fúry. Keď pretriasame počiatky čechoslovenského života v Torontě, musíme podotknúť, že do neho vždy zasahoval ten najprvší Čsl. spolok, ktorý za dobu svojho jednorazného výpicaia nemerouských podpor pripravil 14 divadelných predstavení, 31 tanečných zábav a niekoľko ponýchých prednášok. Z týchto najdôležitejších boli dve prednášky konzula Rya, jedna prednáška profesora z McGill univerzity v Montreali, Caldwellia, prednáška kolonizáckeho jednotelca od Canadian Pacific Railway, prednáška pána Tlapáka z pražského zahraničného ústavu, dve prednášky Čsl. konzulského konzula z Montrealu Kvetóna a jedna prednáška Dr. Šolca školského inspektora z Bratislavy. Niekteré z týchto podníkov boli pomôckou už za pomoci br. Ing. Karla Burka.

Po založení Čsl. telocvičnej jednoty Sokol čechoslovenská Torontě dostala ďalšie pomocní ruku k pripravovaným rôznym vzdelávacím prednáškam a tiež som asi, pri čom dôjdeť, tu zasvätil opat brat Buzek. Pri každoročných oslavách našich narodených starcov ako 28. októbra a narodenín prezidenta Masaryka, prednášali v týchto smrti slovenského bratstva prednáška M. R. Hlavík, G. Prístupa a za posledných čias spolku s čechoslovenským partnerom

nym spolkom sa vedely pekne porozumieť. Spoločne pripravovali tieto slávnosti a neokúsie i zábavy a divadelné podniky. Táto spolupráca doniesla úspech do každého čechoslovenského etnickeho srdca, pretože čím užšia jednota, tým lepšie sú výsledky. Tiež boli ojedinelé prípady, kde autonómne spolky pripravovali smotstatnú Štefaníkovu oslavu s pohobou k pomníku neznámeho vojaka pred City Hall a pod príporom Slovenskej Ligy.

V roku 1931 sa pat spolky a to Československý podporný spolok, telocvičná jednota Sokol, Slovenská Liga, Slovenský robotnícky spolok a Slovenská katolícka jednota dorozumelo za účelom založenia čechoslovenského domu v Torontě. Každý spolok mal dvoch výborníkov, ktorí obdržali povozrujúce listiny, opatrené razítkami všetkých spojených spolkov na kolektovanie účasťného kapitálu. Prípravy sa robily pekne. Vank na deviatu spoločnú schodu došli otravné žvile, ktoré pod dejom separatismu rozohávaly spolky jeden proti druhému. A tak celá naša krásna nádej na spoločný úradný dom stroskotala. 140 dolarov, ktoré holi v našej spoločnej pokladnici, výtazok to z jediného spoločného podniku, bolo rozdeleno medzi mrázkov a my sme šli domov s otvnutými hlavami.

V roku 1931 holi opat vrobené pokusy o spoluprácu medzi krajanuskými spolkami pri pripravovaní oslavy storočného jstvomania mesta Torontě, ale na koniec to zostalo na bedrách telocvičnej jednoty Sokol a Čsl. podporného spolku. Oba spolky vypravili Čsl. alegorický voz k pohobovej pomiatke storočnej doby. Bolo to niečo krásneho. V očiach Kanadčanov dobrá povest čechoslovenska týmto veľmi vztúpila, avšak v očiach separatistov, ktorých bolo v Torontě hodne, všetko čo bolo spojené s čechoslovenským meno, hola čierne. V tejto čiernej atmosfére, ktorá sa medzi krajanmi rýchle rozširovala, Československý podporný spolok prestal usporadováť, ba usopak stúle upadal. Až my starí činovníci br. A. Michálek, br. J. Chvoetek a M. Pavlík zreorganizovali sme ho tým, že sme určili lacnejší príspevkový stupniec.

V roku 1938 vo februári holi všetky spolky svolané do Slovenskej katolíckej osady na Wellington St. W., aby zahájili spoluprácu k pripravám pre zájazd Slovenskej Matice z Turčianskeho Sv. Martina do Torontě. Výbor spojených spolkov pripravil niekoľko spoločných podníkov, ale keď na nás bratral v kostele dozvedeli, že zástupcovia Slovenskej Matice neprídu, vystúpili zo spoločného výboru. Keď nastala kríza v Československej republike a jej sloboda bola ohrozená, ostali v spolupráci iba 4 spolky, Slovenské kultúrne združenie, Česká beseda, Československá telocvičná jednota Sokol a Československý podporný spolok. Tieto spolky spoločne pripravovali niekoľko podníkov z ktorých najvýznamnejším bol Tábor ľudu v Belmont Parku, kde prítomní behom 15 minút složili \$600, na obranu republiky. Spoločný výbor z predsedníctva G. Prístupa svolal konferenciu krajanuských spolkov z Torontě a Montrealu na 7. mája 1939 do Torontě. Tu bol zvolený pripravivý výbor pre zvolenie všetkých krajanuských spolkov z celej Kanady na prvý čechoslovenský kongres do Torontě, ktorý bol stanovený na 24.25. júna 1939 v Church of All Nations. Na tento kongres sa dostavilo 140 zástupcov z rôznych spolkov zo všetkých kútov Kanady. Vtedy bol daný základ k Národnému združeniu Slovákov, Čechov a Podkarpatských Rusov v Kanade s ústredím Torontě. Dokázalo sa, že náš národ má svojich ruderavých synov, kto i nadväzom porozumieť a ktorí sú hotoví obetovať všetko na oltár vlasti. Keďže sme už mali celokanadské Národné združenie, spoločný výbor v Torontě bol zrušený a jeho pokladnicou hotovosť \$215. bola odvedená do ústrednej pokladnice Národného združenia.

V dobo, keď Nemci obsadili Československú republiku, Československý podporný spolok v Torontě zrušil nadobro. Toto bol výsledok práce separatistov, ktorí tvrdili, že keď nemáme ČSR, nemáme mať ani Čsl. spolky. 160 dolarov, majetok tohoto spolku zostal uložený v Bank of Montreal. Starý výbor na poslednej schôdzi v roku 1939 určil tieto peniaze na základ čechoslovenského domu v Torontě. Tiež fond, asi 12 dolarov, ktorý patril prvej škole v Torontě, je ešte vždy uložený v Bank of Montreal a má byť upotrebený v prospech terajšej školy.

Prv než dôjdem k záveru, musím podotknúť, že Church of All Nations bol našim strediskom od začiatku čechoslovenského organizačného spoluzitia. Už od roku 1928, keď konzul Rya tu navštívil Čsl. spevokol na oslavu Lny slobody, sa Church of All Nations stal akýmisi prístupným útlkom pre všetkých čechoslovákov. Vždy, keď sme tam niečo pripravali a mali sme nejaký zisk, venovali sme \$5, alebo \$10, na kostol. Keď sa však stalo, že sme nemali žiadnu zisk, nemuseli sme ani kostolu nič dať. Tamojší Rev. J. J. McKay bol našim veľkým a upatibitím. Rád spomínal na chvíle strávené na univerzite v prítomnosti profesora T. G. Masaryka.

My čechoslováci poznali sme, že Torontě je katolíckou čechoslovenskej kultúry v Kanade. V Torontě bol vydávaný slovenský časopis Hlohovské Slovo, premenovaný neskôr na Hlas ľudu. Bol tu založený čechoslovenský časopis Nová Vlna, organ nášho druhej odbohy. Bol tu tiež vydávaný český časopis Jiskra. Po zrušení Hlasu ľudu a Jiskry začal sa vydávať nový časopis Ľudové Zvesti.

V Torontě bol prvý kongres Slovákov, Čechov a Podkarpatských Rusov v Kanade. Je tu ústredie Československého národného združenia v Kanade, ktoré obdržalo od kanadskej dominálnej vlády z Ottawy permit pre Českoslovak War Charities Fund in Canada.

Dnes pokračujeme v započatej odbojovej práci a prajeme si z celého srdca, aby čim skôr bol náš národ pozbavený nemanického jarma.

M. Pavlík.

PAMÁTKY ČESKOSLOVENSKÉ KANADY

- vyšiel na jaře roku 1944 v Torontě, pod záštitou Československého národného združenia v Kanade. Uspodádali: ing. Karel Buzek, Lidmila Wauthierová a Alice Haasová.

VLADIMIR VALEK, C. I. U., Senior Representative
200 University Ave., Toronto
Telefon EM 4-8111

POJISTENÍ JE VĚC DOVĚRY

24 let služby naší veřejnosti
a nejdelší kanadskou
životní pojistnou

SUN LIFE

of CANADA

PRAŽSKÉ UZENÁRSTVÍ

618 QUEEN ST. WEST
Tel. 341-1121
289 KINGSVILLE AVE
Tel. 332-3801

TRAVEL

BENES INN
392 Eglinton Ave. W. 481-1853

U BENESŮ JAKO U MAMINKY

Otevřeno denně mimo pondělí od 12 hodin do 10 hodin večer.

Dne 20.dubna t.r. se na přátelské besedě sešli - zleva: p. V.Kalaš, vedoucí čs.vysílání na stanici CHIN-Toronto, paní Kalašová, dr.Josef Čermák, Q.C. a Rev. Dušan Toth, duch.správce slovenské luthé-ránské církve sv.Pavla v Torontě.

Populární člen teamu Toronto Toros, náš Václav Nedomanský, je se svou paní a malým Vašíčkem častým hostem v krajaněské jídelně u Benešů v č. 392 Eglinton Ave. West. Vpravo je majitel restaurace p.Petr Beneš se svým synem.

Skoro každou sobotu odpoledne se stává restaurace v Masarykově domě dějištěm úporného zápolení na šachovnici mezi Václavem Trbsterem (vlevo/ a Jirkou Peterkou. Kibicové nejsou vítáni ..

Naše mládež: sourozenci Širovi z Fredericton, N.B., navštívili se svými rodiči Toronto o loňské dovolené. Zastavili se také v Ottawě a v Montreálu.

NAVŠTÍVTE NÁŠ OTEVŘENÝ SLOVENSKÝ RESTAURANT

The GOLDEN PIG Restaurant

652 Huron St. W. Toronto — Telephone 368-6211

Před dvaceti lety-v květnu r.1955-začali majitelé tiskárny Litera, pp. Jiří Hlubuček a Josef Kuřil, vydávat "Naše Hlasy". Odešli do ústraní 14.března 1970.

Z galerie našich čestných členů:

Paní Jiřina Kubánková v Montreálu.

Pan Antonín Vlach - vpravo - navštívil nedávno Paříž a sešel se s dr. J.Trnkou.

Prof. dr. Vladimír Krajina ve Vancouveru.

Dr.Ján Smerek v Torontě.

Batava: br.Ant.Daňčar a p.J.Janečkovou-Hajníkovou.

A. J. Solženicyn

Jak je snadné, Pane, žít s Tebou!
Jak je pro mne snadné v Tebe věřit!

Když můj duch se v rozpacích obnažuje a sklání, ve chvílích, kdy i ti nejinteligentnější nevidí dále než do večera a nevědí, co jim přinese příští den.

Ty mi dáváš jasnou jistotu, že existuješ a pečuješ o to, aby nám nobyly zavieny všechny stezky, které vedou k dobru!

Náš čtenář, inž.Jan Fráňa, stálý resident Kanárských ostrovů, se jako technický poradce účastnil filmování přejezdu "pískových plachetnic" přes Saharu. Závod začal poblíž osady Mahbes ve španělském Maroku. Inž.Fráňa je na obrázku druhý zleva.

V Záp.Německu a ve Švýcarsku sklízí sportovní úspěchy letec-akrobat Vladimír Po-hořelý. Na snímku je s letounem Akrostar.

Do Toronta:
SLEHUJTE ČS. VYSÍLANÍ!
Je každou sobotu o půl 8. hod.
večer. Pořad: zprávy, hudba,
zajímavosti.
CHIN - na vlně - FM 101

Předseda Zastupitelstva Rady svob.Česko-slovenska p.Rudolf Fraštacký a paní.

Bohemian
RESTAURANT
HWY #5 P.O. BOX 40
WATERDOWN, ONTARIO CANADA

Czechoslovak Credit Union Limited

110 SPADINA AVENUE, TORONTO
Ontario M5S 2J2 - Telefon 925-0357

Proč platíte jinde — U nás je to zdarma!
Nabízíme Vám služby:

- 1) Bezplatnou šekovou službu (Šeky jsou zdarma a neúčtujeme žádné vedlejší poplatky na kancí měsíce jako banky nebo trust company)
- 2) Platíme 5% úrok z vkladů na šekovém účtu
- 3) Vklady na podílech (Shares) jsou pojištěny na život až do výše \$2.000.00
- 4) Platíme až 8 1/2% úrok ze Speciálních vkladů (Term deposits)
- 5) Účtujeme 12% úrok z osobních zápůjček
- 6) Poskytujeme půjčky na 1 hypotéky (mortgage) i t. 2 10% úrok
- 7) Půjčky jsou bezplatně pojištěny až do výše \$10.000.00
- 8) Bezplatné finanční porady
- 9) Skupinové pojištění na život

Pondělí a pátek od 10 do 7 hodin večer

Úterý, středa, čtvrtek od 10 do 5 hod. odpoledne

V sobotu od 10 do 1 hodiny

3. okupovaného Československa: V Praze byli nedávno zatčeni: Ivan Dejmal, Bohumír Kuba, Vít Lepil a Jan Svoboda; pokusili se prý o založení Revoluční socialistické strany.--Kan.list "The Last Post" přinesl zprávu, že na 600.000 členů KSC bylo vyloučeno ze strany od sovětské inváze v r. 1968. Z 500 žijících členů býv.Mezinárodní španělské brigády, zůstalo ve straně jen 30 osob.--Praha je ochotna dovolit prof.Čulíkovi emigraci do USA za předpokladu, že se dobrovolně zřekne čs.občanství; má místo na University of Massachusetts.--V Československu se nezapomnělo, že v noci ze 13. na 14.dubna 1950 - t.j. před 25ti lety - byly kláštery a řeholní ústavy přepadeny po zuby ozbrojenými StBáky. Řeholníci a řeholnice byli násilím přinuceni do autobusů a nákladních aut a odvezeni do vězení a pracovních táborů. Řada z nich věznění a soudy nepřežila, např. strahovský opat dr.Bohuslav Jarolímek, nositel nejvyšších čs.vyznamenání za odbojovou činnost proti Němcům za 2.války, zemřel 31.ledna 1951 po smrtící injekci v pankrácké vězeňské nemocnici. Při likvidaci pražských klášterů se hrubostí vyznamenal člen StB Josef Trávníček, který se za to stal vládním pověřencem pro ústředí "katolické" Charity v Praze.. -- Husák reagoval na kritiku švédského min.předsedy Palmeho ve věci zacházení s Dubčekem tím, že veřejně prohlásil, že Dubček může kdykoliv odejít do Švédska. Husákovi sekundoval Biřák.-- V Pardubicích se konala souborná výstava maleb ak.malíře Ladislava Pejchla, 1901-1973. Působil jako profesor kreslení na středních školách v Pardubicích, v Hradci, v N.Žámcích a v Bratislavě.--Co prozradil jistý býv.čs.komunistický rozvědčík: Federální správa zpravodajských služeb min.vnitřní /FSZS/, jak se jmenuje od června 1969 centrála StB, má na každého člověka, který opustí ČSSR bez povolení kom.úřadů, t.zv."osobní svazek". Sekce je pojmenována "Karty U". Každý uprchlík po puči 1948, jakož i po sov.invázi 1968, dostal zelené desky, číslo a v těch se ukládá vše, co kom.režim na uprchlíka ve svých evidencích má. Jsou tam kopie materiálu VB, t.j. všechny žádosti o občanské průkazy od r.45, včetně fotografií a otisků prstů, záznamy o pokutách placených dopravní policii, žádosti o povolení střelných zbraní, záznamy o autonehodách, příp.záznamy kriminální. Dále se do svazku založí dotazníky a posudky z kádrových materiálů podniku, kde uprchlík naposled pracoval, stejně tak jako výpisy z různých archivních nebo "živých" materiálů StB. Svazek je ukončen návrhem vyšetřovatele StB a prokurátora na soudní řízení. Pro uprchlíky z let 1948-55, kteří před svým útekem na Západ měli přístup k utajovaným skutečnostem, příp.byli příslušníky armády či SNB, návrh vyšetřovatele StB nezněl na odsouzení pro nedovolené opuštění republiky, ale na odsouzení pro velezradu. Již předem se totiž vědělo, že když uprchlík něco věděl, tak velezradu musel spáchat a proto byl odsouzen v nepřítomnosti na 15 let či na doživotí. Všichni uprchlíci měli vždy oboustranně cenzurovanou korespondenci-listovní, balíkovou, telegrafní. Fotokopie pošty, příp. její vyhodnocení, byly zakládány do příslušného svazku. Zvláštní pozornost se věnuje uprchlíkům, kteří vstoupili do některé z exilových organizací, zúčastnili se veřejných demonstrací proti sov.invázi, příp.napsali cosi do dopisů, co se přičilo tzv."socialistické zákonnosti". Jsou lidé, o kterých se vedou záznamy i jinde: např. býv.letci mají další svazek na býv.6.správě StB /vojenská kontrarozvědka/, náš býv.delegát v Mez.měnovém fondu má svazek také na býv.3.odboru 4.správy StB /ekonomická rozvědka/, atd. Redaktoři exilového tisku mají svazky podle zemí, v kterých působí. Každá exilová publikace se podrobně vyhodnocuje. Každé úmrtní oznámení, každá svatba, účast na veřejných schůzích a pod., vše se pečlivě sleduje. Totéž se týká všech exilových organizací a zcela neškodných spolků a klubů. /Zkráceno podle Oběžníku č.15 Sdružení býv.čs. politických vězňů ve Švýcarsku./

Podmaněný svět: A.Sokolov, 31, syn generála sov.vojenské zpravodajské služby GRU, se zamiloval do rakouské učitelky jazyků a k svatbě mělo dojít 6.6.75. Na scenu vstoupil tatínek a zařídil, že učitelka byla z SSSR vyhoštěna. Syn na svém úmyslu trvá a napsal dopis jak Brežněvovi, tak rakouskému prezidentu; v něm zdůraznil, že oba mladí lidé jsou připraveni "jít až do nejzazších mezí". Je zajímavé, že mladý Alexander se narodil v Ottawě - v době, kdy otec byl sovětským vojenským ataché v Kanadě.--Castro nabídnul USA, že vrátí \$2 miliony výkupného, které zabavil devíti americkým vzdušným pirátům a navíc, že vydá i ty piráty.--Podzemní organizace ukrajinských spisovatelů apelovala na Ukrajince v exilu, aby se sjednotili.--Studenti a profesori polytechniky v estonském hlavním městě Tallin poslali Spojeným národům petici žádající uznání práva Estonců na nezávislost a sebeurčení; skupina žádala také označení sovětské okupace země za ilegální a vyslovila požadavky: odchod sovětských jednotek a svobodné volby. KGB v Tallinu a okolí odpověděla terorem: přes 20 studentů a profesorů bylo zatčeno a od poloviny prosince m.r. není o nich zpráv; jsou mezi nimi prof.K.Matik, ing.M.Kiirend, prof.A.Varato a ing.A.Juskevitch. /Podrobnosti o celé akci sdělil kanadským novinářům estonský konsul v Torontě I.Heinso./ -- Podle úsudku znalců se Vietnam stane postupně satelitem SSSR a Kambodža vasa-lem rudé Číny; je možné, že mezi oběma zeměmi dojde k otevřenému konfliktu.

Hledá se: TV opravář Václav Kolman. Nechť se přihlásí do red.t.l.
Došlé pozdravy: B. Doubek z Vídně, Alex a Alexandra z Filadelfie, rodina Seiflová z Rakouska, red.J.Josten z Kingstonu /Jamaica/, J.Dvořáček z Paříže a MUDr. O. Růžička z Monaka. Všem srdečně děkujeme.

Naši ve svobodném světě: Gen.MVDr.Mikuláš Ferjenčík je správcem chovu priv. hrēbčina ve Wadsworth, Ill.,USA. Ústav má 345 lipicánů a 137 haflingrů.--Kdo z našich v Rakousku žádá o emigraci do Kanady,naráží na nepřekonatelný problém: kan.visový úřad na něm chce, aby měl do začátku života v nové zemi \$500.--Čs. národní rada americká poslala pres.Fordovi děkovný telegram,v kterém připomíná, že před 30ti lety vstoupila na čs.půdu americká armáda; podobný telegram mu poslalo Sdružení svob.Čechoslováků v Dánsku.--27.5. tomu bude 10 let,co v exilu zemřel čs.diplomat Vlad.Vaněk.--Dr.Jaroslav Trnka,zasloužilý kulturní pracovník, se 10.5. v Paříži ve zdraví dožil 70.--Prof.Frant. Janouch,působící nyní ve Stockholmu,byl čs.vládou zbaven čs.občanství za to, že v červnu 74 mluvil na schůzi záp.-něm.sekce Amnesty International a že jeho článek v listu "Nature" byl vysílán RFE. Prof. Janouch se domnívá, že rozhodnutí čs.vlády je v rozporu s Univ.Deklarací lidských práv.--Rada svob.ČSR vydala prohlášení k 30.výročí konce 2.svět.války.--Velký výběr mono kazet /stereo/ s čs.hudbou má firma FM.Sales Co.,Box 115,Tomkins Cove,N.Y. 10986, USA.--Mezinárodní šachový velmistr L.Pachman absolvoval během jarních měsíců t.r. celou řadu přednášek v NSR a ve Švýcarsku.--Pracovníci Čs.poradního sboru v záp.Evropě se účastnili symposia o lidských právech a sebeurčení národů v Lucernu. Sbor vydal také svolání k 30.výročí 9.května 1945.--Spolek Morava,adresa:Postfach 48,1172 Wien,Austria, začal vydávat měsíčník "Morava a kultura".--Známý am.krajan Ted Hlubůček sehraje hlavní roli v barevném filmu o českých přistěhovalcích v USA ve 20.letech; Hlubůček napsal skript filmu a má jej režírovat. Sponsorem filmu je Kirkwood Community College v Cedar Rapids, Iowa.--Dr.P.Červíček, adresa: Hendelssohnstr.11,61 Darmstadt,West Germany, vydal knihu "Feisbilder des Nord-Etbai,Oberägyptens und Unternubiens",která pojednává o dosud neznámých skal.kresbách v jihových.Egyptě a v tzv.Núbijské poušti. Kniha je všeobecně srozumitelná s angl.summary.--Ve Winterthuru ve Švýcarsku zemřel náhle náš sportovní spolupracovník p.K.Langer.--Mnichovské "České Slovo" oslavilo 20.výročí svého vzniku.--Předseda Čs.sociální demokracie v exilu dr. V.Bernard oznámil, že se konání plánovaného červnového sjezdu strany ve Vídni odkládá na pozdější dobu.--13.4. se v Canbeře v Austrálii konal pěkný koncert pí M.Šimkové,členky Australské Opery, a jejích přátel. Na pořadu byly operní arie a lid.písně české, slovenské a jugoslávské. Na klavír znamenitě doprovázel tenor Austr.Opery p. W.Bamford.--Nové i staré časopisy vycházející ve svob.světě přijímá s díky: Dr.V.Láska,Slavic Bibliographer,Regenstein Library, 1100 E. 57th St.,Chicago, Ill., 60637, USA.Na tuto adresu mohou vydavatelé posílat také naše knihy,památníky a pod.--V Ríme zemřel ve věku 59 roků vedoucí slovenský církevní a kulturní pracovník, Msgr.Dr.Štefan Nahálka.--V čs.rozhlasu a televizi se zpovídal Tomáš Rezáč /spisovatel a žurnalista píšící pod pseudonymem A.Lidin,jinak syn spisovatele Rezáče/,který se vrátil do ČSSR na kom.amnestii. Řekl,že se cítil ve Švýcarsku ohrožen západní demokracií; curyšský "Zpravodaj" k tomu poznamenal,že p.Rezáč utekl před placením dluhů. Týž list přinesl zprávu,že bankovní úředník M. Fišera, alias M.Saifer /redaktor "Magazínu"/, byl švýcarskými úřady obviněn, že"svému zaměstnavateli zpronevěřil na 40.000 šv.franků a větší část těchto peněz prý použil ve prospěch jednoho exilového časopisu".

Zajímavé publikace: Významný český básník Ivan Jelínek,žijící v exilu od r.1947,vydal básnickou sbírku"Posel".Pro posrpnové je to výborná příležitost, aby se seznámili s poezií přítele F.Halase a J.Seiferta,když už neměli tu možnost seznámit se s ní na čs.školách.Kniha stojí \$5.25 a zájemci si o ni mohou napsat přímo autorovi:Dr.Ivan Jelínek, 25 Oakley St.,London SW 3,England.--Do redakce došly nové knihy vydavatelství Velehrad v Ríme,via Concordia 1: básně A.Opaska "Obrazy","Pražská legenda" V.Rebče, "Levou nohou" Ch.Browna, "Blahoslavená Anežka česká" od kard.J.Berana, "Žádný člověk není ostrov" od T.Mertona, "Matka Páně" R.Guardiniho a "Páté evangelium" J.V.Polce.--Nové nakladatelství Biblioscandia,se sídlem v Norsku,vydá v nejbližší době dvě knihy:"Smeta-na ve Skandinávii" a "Franz Kafka, 1924-1974". Předběžné objednávky řiďte na: Kuska House, P.O.Box 1507, Kingston, Ont.-K7L 5C7. Na této adrese si můžete objednat angl.knihu "Master of Spies:The memoirs of General F.Moravec",jakož i "The Last Secret" od Lorda N.Bethella.--Nová kniha:"Jindy a nyní",z pera B.Chudoby. Objednávky:Opus Bonum e.V.,Oppenheimerstr.49,6 Frankfurt/M 70,W.Germany. Cena:\$7.--FCI,4 Holland Rd.,London W.14,England, zašle za \$1.50 angl.práci"Without a Shot being Fired"od J.Kozáka.

Z krajanského života: Nové divadlo předvede veselohru O.Zelenky"Kosilka" 25.5.,26.5. a 1.6. Místo: Colonnade Theatre, 131 Bloor St.W.,Toronto, v 8 večer.--Prosíme ty, kteří dosud nevyrovnali knihy "Druhý dech" a "Smutný muž",aby tak učinili na adresu "Klubu nových".--Zasloužilý torontský krajan ing.J.A.Mráček oslavil se svou paní Anežkou 50.výročí sňatku. Dotyčný je rodákem z Kojetína na Hané, jeho paní pochází z Č.Budějovic. Ing.Mráček byl jedním ze dvou "trustees" při zakládání Masarykova domu v Torontě; druhým byl ing.Karel Buzek. --Po těžké nemoci se ze Záp.Německa do Vancouveru vrátil náš čtenář F.Bezemek.--MVDr. Otakar Růžička oznamuje sňatek své dcery Zory s p.Františkem Farským, v Montreale dne 17.5.1975. Blahopřejeme!--Podle numismatického experta J.Culka má dvacetidolarová kan.bankovka s číslem vytištěným omylem na opačné straně, než je obraz královny Alžběty, hodnotu \$200. Nemáte náhodou jednu?